

DISSERTATIO INAUGURALIS IURIDICA
DE
SUCCESSIONE
IN
EXPECTATIVAM FEVDALEM

QVAM
ADIVVANTE SVMMO NVMINE
CONSENSV ATQVE AVCTORITATE
ILLVSTRIS IVRISCONSVLTORVM ORDINIS
IN REGIA FRIDERICIANA
PRAESIDE
VIRO EXCELLENTISSIMO AC CONSVLTISSIMO
DOMINO

D. DANIELE NETTELBLADT

SACR. REG. MAIEST. BORVSSICAE A CONSIL. AVLIC.
ET PROFESSORE IVRIS ORDINARIO

PRO SVMMIS IN VTROVQUE IVRE HONORIBVS
AC PRIVILEGIIS DOCTORALIBVS RITE CONSEQVENDIS

AD D. XVI. OCTOBR. A. MDCCL.

PVBLCO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTIT

AVCTOR RESPONSVRVS

IOACHIMVS FRIDERICVS BRAND

MAGDEBVRGICO-CALBENSIS.

HALAE SALICAE AERE HENDELIANO.

(4)

DISSERTATIO IURIDICA

DE

SUCCESSIONE

EXPECTATIVAM FEUDALIAM

ADIVANTIA SVMMO NUMINE
CONSENSU ATQUE AUCTORITATE
ILLVSTRIS IURISCONSULTORVM ORDINIS
IN REGIA FRIDERICIANA

VIRI EXCELLENTISSIMO AC CONSULTISSIMO

D. DANIELI METZGERO

THEO SVMMI IN VERGOSIVRE HONORIBVS

IOACHIMVS FRIDERICVS BRAND

HALAE SALICAE ANNE MDCCLXXXV

DISSERTATIO IVRIDICA INAUGVRALIS
DE
SVCCESIONE
IN
EXPECTATIVAM FEVDALEM.

CAPVT I.
DE
SVCCESIONE IN EXPECTATIVAM
FEVDALEM IN GENERE.

§. I.

Expectativa feudalis est ius a solo domino feudi acquisitum, aliorum dominio vtili feudi extincto, illud acquirendi.

Plane superfluum esset hic repetere satis notam, & in omnibus compendiis obuiam expectatiuae feudalis definitionem, nisi haec voce vtantur DD. iuris feudalis in vario significatu. Alii enim

A

ex-

expectatiuae feudalis vocem sumunt pro actu ipso, veluti pacto, per quod constituitur; alii pro literis expectatiuae concessionem describentibus; alii denique pro iure. Determinandum itaque erat, in quo significato ego hic hac voce utar. Quod vero per expectatiuam ius intelligam ideo factum; quoniam non solum in genere hic significatus est optimus: sed & in specie pro subtrata materia alius significatus admitti nequeat.

§. II.

Succedere in expectatiuam feudalem dicitur, qui acquirit eam, mortuo eo, qui eam hactenus habuit, per eum qui mortuus est.

Successio circa feuda obueniens maxime differt pro obiecti successione diuersitate. Alia est successio *in feudum ipsum*; alia est successio *in simultaneam inuestituram*; alia est successio *in ius acquirendi dominium feudi utile, si feudum erit apertum*, quorsum pertinet successio in expectatiuam feudalem; successio in ius, ex pacto successorio circa feudum inito, acquisitum, &c. Successio in feudum ipsum vero iterum duplex est, cum alia sit successio *in feudi pro re sumti dominium directum*; alia in feudi *dominium utile*: cum e contra aliae successiones circa feuda obuenientes semper dominium utile feudi respiciant. Ast tamen prout distinguendum est inter successionem in ipsam simultaneam inuestituram, & successionem simultaneae inuestitorum in feudum: ita eodem modo inter successionem in ipsam expectatiuam feudalem, & successionem expectatiuariorum in feudum distinguendum est. Varias hae recentitae successione species sunt itaque a se inuicem distinguendae, & a se inuicem separandae, quod vulgo in compendiis iuris feudalis non fieri dolendum. Ego vero iam nec de successione in feudum ipsum, quae satis nota est; nec de successione in simultaneam inuestituram, de quo argumento iam exstat elegans Dissert. WERNHERI, aut eorum in feudum successione, quod argumentum etiam idem WERNHERVS in speciali Diss. iam pertractauit; nec de expectatiuariorum in feudum successione, quorsum tendit THEOD. BERGERI Diss. *de successione in feudum*

de successione in expectatiam feudalem.

3

dum apertum expectantia promissum, Marb. 1736. habita: sed potius tantum de successione in expectatiam feudalem agere de-
deui. Nemo enim, quantum ego recordor, hanc materiam in
peculiari quodam scripto sibi sumsit enucleandam, & tamen eam
mereri specialem pertractationem, ex sequentibus patebit.

§. III.

Ex data definitione successionis in expectatiam feudalem statim per se patet, *quod, si in successorem transit antecessoris, qui expectatiam concessit, obligatio ex expectatiua eius, successorem in expectatiam feudalem succedere, dici haud possit.*

Vel ideo hoc monendum esse censeo, ut eo magis determine-
tur ipsum thema de quo scribo. Possit enim dici successionem
in expectatiam feudalem esse duplicem, aliam ratione subiecti
concedentis, aliam ratione subiecti accipientis: cum aliud sit, suc-
cedere in obligationem expectatiuae, pro iure sumtae, respon-
dentem, aliud in ipsam expectatiam. At cum doctrina de suc-
cessionem in ipsam expectatiam tam focunda sit, ut vix tempus
sufficiat omnia, quae huc pertinent, pro dignitate pertractandi,
de ea tantum hic est agendum. Ut taceam, doctrinam de succe-
sione in obligationem concedentis expectatiam, seu, quod idem est,
de obligatione successoris ex expectatiua antecessoris IOAN. IAC.
LANGIVM haud ita pridem sub praesidio III. GEORG. LYDVO,
BOEHMERI in arenam disputatoriam iproduxisse.

§. IV.

Prout successio in feudum ipsum triplex est, ita
& successio in expectatiam feudalem triplex est: nimi-
rum vel *legitima*, vel *testamentaria*, vel *paclitia*.

Quod attinet testamentariam & paclitiam successionem in ex-
pectatiam feudalem, plura de his speciebus addere nolo, cum
vulgaria & trita sint, quae de iis dici possent. Quoties itaque

A 2

in

in sequentibus de successione loquor semper legitima est intelligenda.

§. V.

Abolutis itaque iis, quae ad meliorem rubri huius dissertationis intellectum monenda esse duxi; iam adhuc quaedam alia generalia praemittenda, quae sequentibus intelligendis & demonstrandis inseruiunt, nec tamen hic supponi possunt. Pertinent vero huc praesertim nonnullae diuisiones expectatiuae feudalis, praeter vulgares & satis notas diuisiones.

§. VI.

Ad tales diuisiones refero 1) expectatiuae feudalis diuisionem in personalem & realem. Videlicet per se patet expectatiuam feudalem vel ita concedi posse vni vel pluribus, vt cum persona extingatur, vel non. In priori casu dicitur *personalis*, in posteriori vero *realis*.

Pone expectatiuam esse concessam sub hac clausula: *begnaden auch ihn sowohl als seine Leibes Leibes-Erben mit berührten Anfall &c.* tunc expectatiua esset *realis*. Pone vero expectatiuam ea lege datam esse: *daß wenn sich die Erbsung bey des ersten expectatiuarii oder dessen Söhne leben nicht begiebet, alsdenn solche Expectanz weiter nicht gültig seyn solle*, tunc expectatiua esset *personalis*. Non enim praecise requiritur expectatiuam personalem ad vnum indiuiduum humanum restringi, sed sufficit quod semper cum eius, cui concessa, persona extingatur.

§. VII.

In dubio potius praesumendum est expectatiuam realem quam personalem esse. In expectatiuis feudalibus enim personae industria non eligitur, & cum spes aperruae

rae longinquior, plerumque inutiles forent, nisi ad heredes transirent, expectatiuae feudales. Quae cum ita sint, omnino magis probabile est, expectatium concessam realem quam personalem esse, hincque prius potius quam posterius est praesumendum.

Et ita mecum sentiunt v. c. WOLFF in Elem. Jur. Feud. C. 7. §. 16. BORN. de expectatiua §. 11. Licet vero primo intuitu videatur, hanc propositionem esse restringendam ad expectatias conventionales, sique legatam expectatiam esse excipiendam, quoniam conditionem continere videtur hoc legatum, legata conditionalia vero, conditione nondum existente, ad heredes legatarii non transeunt: ex sequentibus tamen patebit, legatam expectatiam in heredes transire, prout conventionalis in eos transit, hincque non opus est hac restrictione.

§. VIII.

Ad expectatiuae feudalis diuisiones, de quibus hic agendum, pertinet II) diuisio expectatiuae in nouam & antiquam. Eodem sensu vero, quo ipsum feudum in nouum & antiquum diuiditur, etiam expectatiua feudalis in nouam & antiquam diuiditur.

§. IX.

Pertinet huc III) ea expectatiuae feudalis diuisio, quod alia sit precaria, alia non: prout est vel reuocabile, vel irreuocabile ius.

Aliter quidem quoad verba, at tamen quoad rem ipsam eodem modo, expectatium precarium definit III. GEORG. LVDOV. BOEHMERVS in Tract. de indole & natura expectatiuae & institutionis feudalis §. XIX. dum ait: expectatiua precario indulgetur dum sub facultate eandem renocandi, seu quamdiu concedenti placuerit conceditur. An vero supposita hac genuina notione, genuina exempla expectatiuae precariae sint, quae ex LUNIGIO tibi produxit in medium, videant alii.

§. X.

Quaestio: An? in successione in expectatiam feudalem est ea, qua quaeritur, utrum in genere successio in expectatiam feudalem locum habeat, vel non: Quaestio: Quomodo? in hac successione, est ea, qua quaeritur quis succedat, & quis succedendi ordo locum habeat: Quaestio: Quamdiu? vero est ea, qua quaeritur, quamdiu duret ius succedendi in expectatiam feudalem.

§. XI.

Tota doctrina de successione in expectatiam feudalem redit ad haec summa capita: Quaestionem: An? Quomodo? & Quamdiu? in hac successione. Id quod per inductionem per se patet.

Meum itaque erit, eo cogitationes meas dirigere, ut haec summa capita distincte euoluantur, hincque in Cap. II. de quaestione: An? in Cap. III. de quaestione: Quomodo? & in Cap. IV. de quaestione: Quamdiu? erit agendum.

CAPUT II.

DE QVAESTIONE: AN? IN HAC
SVCCESIONE.

§. XII.

Cum hic, dum de quaestione: An? ago, definiendum sit, utrum in genere successio locum habeat in expectatiam feudalem, & ad hanc, pro iurium diuersitate, diuerso modo respondendum sit: de ea secundum ius feudale *naturale, germanicum, & longobardicum* agendum est, tumque, quid hodie in foro obtineat, addendum.

§. XIII.

§. XIII.

Secundum ius feudale naturale, si expectativa realis est, successio in eam locum habet: si vero est personalis, successio in eam non habet locum. Cum iuris feudalis naturalis sit, dominum feudi posse de dominio vtili in casum, quo feudum erit apertum, disponere: prout is disponit, ita ipsi esse debet. Quod vero dominus, dum expectatiam feudalem concedit, de dominio feudi vtili in casum, quo feudum erit apertum, disponat; & is velit, si expectativa est realis, eam ad successores transire, non vero si est personalis, ex ipsis definitionibus patet; hincque sine ulteriori demonstratione constat, de veritate propositionis demonstrandae.

Vix quidem merito hodie adhuc quemquam de iustitia expectatiuarum litem esse morurum, hincque expectativas non esse iuris naturalis, defensurum. Hic vero praeter spem forsitan errantem meliora docebit ENGELHART in specimine iuris feudalis naturalis §. 68.

§. XIV.

Secundum ius feudale germanicum antiquum successio in expectatiam feudalem non habuit locum: sed potius mortuo expectatiuario expirabat ipsa expectativa feudalis; prout etiam, si mortuo vasallo aderat successor feudalis legitimus, ea statim expirabat.

Ius Feud. Alemannicum Cap. 127.

Stirbt ain man an der weyl so seyn
weib obind tregt, und hat er sein
leben ainem mann gedingt mit des
Herren willen und ist dew frau des
ebinds nicht genesen, der man soll
sich

Si vasallus moritur vxore praeg-
nante, & concessa expectativa
alteri cum Domini consensu, vxor
autem nondum peperit, potest
Vasallus (expectans) iure suo fun-
dum

sich mit Recht des gutz underwinden pis das dew frau des chinds genist, und ist es ain sun, so ist das gedinge tzerbrochen ob es lebendig gebahren ist.

dum occupare donec vidua peperit, quae si filium pariat, rupta est expectatiua, siquidem viuum peperit.

Sächsisches Lehn-Recht C. v. Ius Feud. Saxon. Lat. C. VII.

Zween Mannen mag der Herr ein gut liben, also daz ein die gewere dar an habe und der andere daz gedinge ob der ahne Lehnerbe sterbe der daz gut ingeweren hat. Anne Gedinge en ist nicht ein folge leit ez ouch jene der ez in gewern hat daz gedinge ist gebrochen, ez en sie dat erz wieder cupha der ez gelazen hat und daran ersterbe.

Dominus potest duobus solum feudum conferre vni possessionem & alteri expectationem quae dicitur conuentio: si moriatur absque herede feudali possessor. In expectatione non est successor, si etiam sponte resignet possessionem, & expectatiua annullatur, nisi iterum recipiat resignatum & in possessione decedat.

Sächsisch. Lehn-Recht C. xx. Ius Feud. Saxon. Lat. C. xv.

Wann der son nach des Vaters tode lebet also lange daz man sine stimme geboren mac in vir Wenden des Huses so ist er beerwet mit sues vaters leue und hat ez geuernet allen die ez gedinge daran hatten.

Cum vixerit filius tandiu quod vox ipsius audiri possit in 4 parietes domus, ipse haeredebat bona patris. Filius qui moritur ante patrem non est haeres feudalis, quia feudum non haeredat, & ideo non infringit alicui feudum de futuro in bonis patris.

Sächsisches Lehn Recht C. xi. Ius Feud. Sax. Lat. C. xi.

Welch gut ein man in sinen geweren nicht en hat und ime nicht beweiset ist deme enmac her nicht geuolgen a einen anderen Herren noch erben an sinen sone.

Feudum quod non habet vasallus in possessione nec sibi a Domino est ostensum, hoc non potest sequi ad alium dominium nec suo filio haereditate.

Hi textus id quidem satis euidenter probant, quod expectatiua exstinguatur si vasallus possessor moritur, relicto herede feudali legitimo. Quod vero nec transeat expectatiua in heredes expectatiuarii, id quidem textus ex iure feudali Saxonico allegati itidem euidenter satis probant, & praesertim ex alleg. *Cap. XI. Iur. Feud. Saxon.* patet: cum quotiescunque Ius Feud. Saxonicum loquitur de feudo sine possessione, *Lehn ohne Gemebr*, hoc intelligendum sit de expectatiua, *dem Gedinge*; sicque & hic textus de expectatiua intelligendus sit, per ea, quae habet HARTM. PISTOR. in *Quaest. Iur. Part. 2. Quaest. 25. num. 33. seqq.* Ast nec in *Iure feudali Alemannico*, nec in *Auctore vetere de Beneficiis* occurrit textus disertis verbis hoc probans. Ideo tamen nullus dubito defendere, non apud antiquos Saxones solum, sed potius per totam Germaniam, olim in expectatiuam locum non habuisse successionem, vel, quod idem est, omnes expectatiuas fuisse olim personales. Non solum enim in omnibus textibus, in collectionibus consuetudinum feudalium veterum Germanorum obuiis, qui agunt de expectatiua, nunquam heredum expectatiuarii fit mentio; sed &, cum ipsa feuda olim non essent hereditaria, nec expectatiuas fuisse hereditarias, quam maxime probabile est. Licet vero postea feuda ipsa hereditaria facta sint, tamen probabile est, cum primum quoad descendentes tantum, non vero simul quoad collaterales, ipsa feuda haereditaria facta sint, quoad expectatiuas antiquam consuetudinem adhuc aliquantisper in obseruantia mansisse. Accedit quod, quantum mihi quidem constat, non occurrant ante Sec. XIII. litterae expectatiuae, in quibus simul heredibus prospectum: cum tamen recentioris aevi litterae expectatiuae heredum expectatiuarii mentionem iniicere soleant. Im-

mo, & hoc confirmat meam sententiam, quod in antiquis chartis saepius condicio, quae expectatiuae inest, his verbis expressa legatur: *si sine herede filio, quod Deus auertat, ipsum* (nimirum vassallum possessorem) *PRAEMORI contigerit.* Vide e. g. formulam litterarum expectatiuae super expectatiua a FRIDERICO II. Imp. HENRICO Misniae Marchioni datarum apud WECKIVM in der *Beschreibung der Stadt Dresden* p. 154.

Quod expectatiuae feudales olim & apud veteres Germanos fuerint incognitae plane, vt putat SCHILTERVS in *iure feud. Alem. C. XII. §. II.* est dudum iam ab aliis explosa fabula. Conf. BOEHMERI *Tract. de natura & indole expectatiuae feudalis §. IX.* MASCOVII *Diss. de expectatiuis in feuda imperii §. XIV.*

§. XV.

Secundum ius feudale longobardicum idem valet quoad quaestionem: An? in successione in expectatiuam feudalem, quod secundum ius feudale naturale valere §. XIII. dictum. Ait enim Feudista I. *Feud. I.* „Si quis inuestitus fuerit de alieno feudo post mortem eius, vel si quis fuerit inuestitus sub conditione aliqua, vel tempore, quo nullus erat inuestitus, siue praemoriatur tenens feudum, siue inuestitor, siue inuestitus: inuestitor & inuestitoris heredes tenentur inuestito, vel HEREDI EIUS, veniente tempore vel conditione: licet alii dicant, si moriatur inuestitus antequam tenens feudum, vel ante conditionem existentem, vel ante tempus, quod heredes eius non debeant inuestiri.” Hic textus satis claris verbis probat, expectatiuam feudalem transire in heredes. Licet vero generalibus verbis hic textus sit conceptus: nemo tamen, cui mens sana in corpore sano est, negabit, hic

hic supponi casum, quo, quod ordinarium est, & de quo leges tantum loqui solent, expectatiua, quae concessa, realis est, & nequiquam eum ad expectatiuas personales est extendendum. Patet itaque quoad quaestionem: An? in successione in expectatium feudalem, nullam esse inter ius feudale naturale & Longobardicum differentiam: sed potius etiam secundum ius feudale Longobardicum, si expectatiua realis est, successione in eam locum habere, non vero si est personalis. Conf. BITSCHIVS in *Comment. ad Consuet. feud.* p. 117.

§. XVI.

Hodie in Germania, ne quidem ipsa Saxonia excepta, si expectatiua realis est, in eam successio locum habet: non vero si est personalis. Ita enim in iure feudali longobardico constitutum est (§. XV.), quod in collisione cum iure feudali germanico veteri, ei praefendum est, nisi probari possit, adhuc post recetum ius feudale longobardicum in obseruantia mansisse. Tantum vero abest, ut hoc probari possit, ut potius testentur practici, in ipsa Saxonia antiquum Ius Saxonum quoad hunc passum non amplius in usu esse, veluti CARPZ. in *Iurispr. for.* P. II. *Const.* 45. *Def.* 9. HARTM. PISTOR. *Quaest. iur.* Lib. II. *Quaest.* XXV. BERLICH. *Part.* II. *Concl.* 54. n. 37. & 38. STRVV. *Synt. iur. feud.* C. VII. *Thes.* 8. n. 1. HORN. *Iurispr. feudalis* C. XII. §. 17.

§. XVII.

In dubio hodie in Germania praesumendum est ubique expectatium ad heredes transire, seu, quod idem est, successione in eam locum habere. Praesumendum est

enim expectatiam esse realem (§. VII.): si vero realis est, in eam hodie in Germania successio locum habet (§. praeced.).

§. XVIII.

Si expectatiua realis est, licet sit precaria: tamen ideo, quoniam precaria est, non cessat successio in eam. Licet enim, si expectatiua precaria est, ius expectatiuarii sit ius reuocabile (§. IX.): reuocabilitas iuris tamen per se non efficit illud non posse transire in heredes; hincque nec ideo, quoniam expectatiua est precaria, si modo realis sit, cessat successio in eam.

§. XIX.

Si expectatiua realis est, licet sit legata, tamen successio in eam locum habet. Licet enim conditionalia legata non transmittantur in heredes: tamen, si expectatiua legatur, proprie dici nequit legatum esse conditionale: cum expectatiua pure legetur, licet dominium utile expectatiuarii demum, si feudum apertum fuerit, acquirit; immo, si etiam inesset conditio huic legato, ea tamen tacita esset. Iam vero constat legata pura ad heredes transire, & licet in sit legato conditio tacita: eam tamen non impedire transmissionem in heredes; hincque, si modo expectatiua realis sit, licet sit legata, tamen ad heredes transit, & successio in eam locum habet.

Cum quoad alias species expectatiuae feudalis, praeter precariam & legatam, nulla adsit dubitandi ratio eas ad heredes transire: de iis nihil addendum. Si itaque expectatiua est realis, tum quoad quaestionem: An? ratione successionis nil interest siue ea sit noua, siue antiqua, siue determinata, siue indeterminata &c. Ceterum quoad ea, quae de legata expectatiua dicta sunt, videlicet

HORNIVM in Iure Feud. C. XII. §. 17.

CA.

C A P V T III.

DE QVAESTIONE: QVOMODO?
IN HAC SVCCESIONE.

§. XX.

Quum quaestio: Quomodo? in successione in expectatiam feudalem sit ea, qua quaeritur, quis succedat, & quis successione ordo sit obseruandus (§. X.); per se patet in hoc capite omnia eo redire, vt 1) *quis succedere possit in expectatiam feudalem*, & 2) *quis successione ordo sit obseruandus*, determinetur. De utroque hoc themate itaque iam agendum est, praemisso principio generali, ex quo sequentia fluunt.

§. XXI.

Licet expectatiua feudalis per se non sit verum feudum: tamen. quid iustum sit circa successionem in expectatiam feudalem quoad quaestionem: Quomodo? magis ex principiis de successione feudali, quam ex principiis de successione allodiali, est definiendum. Cum enim expectatiua feudalis, licet sit res quaedam incorporalis, quae infeudari possit, per se considerata tamen non sit res infeudata quicquid vero non infeudatum, id nec verum feudum sit, nec expectatiua feudalis verum feudum est. *Quod erat primum.*

Quoniam tamen expectatiua feudalis pro obiecto habet feudum, pro subiecto accipiente futurum vasallum, ac pro fine successionem in feudo; prout ex ipsa expectatiuae feudalis §. I. data definitione patet: sufficiens adest,

si quid video, ratio, ut, quid iustum sit circa quaestionem: Quomodo? in successione in expectatiam feudalem, potius ex principiis de successione feudali, quam ex principiis de successione allodiali, definiatur. *Quod erat secundum.*

Licet itaque cum HELFRICHIO in *Diss. sistente casus potiores extinctae expectativae feudalis §. 23.* defendere non audeam, expectativas feudales esse qualitate feudali praeditas; eatenus tamen eius sententiam admitto, quod in determinanda successione, magis pro feudis, quam allodiis sint habendae.

§. XXII.

In expectatiam feudalem in genere nemo succedere potest, quam is, qui in genere in feuda succedere potest. Per expectatiam enim acquiritur ius aliquando succedendi in feudum, & haec est unica, quae ex expectativa oriatur, utilitas. Qui itaque ad successionem in feuda non est habilis, eum in expectatiam succedere posse absurdum esset; cum ius acquireret, quo uti nunquam posset, tendensque in utilitatem, qua nunquam frui posset.

Licet itaque, quod tamen hodie fieri non solet, in expectativae concessione heredum feudalium legitimorum nulla facta sit mentio; immo licet simpliciter heredum facta sit mentio: tamen non indistincte omnes heredes defuncti expectatarii ad successionem in expectatiam feudalem admitti possunt. *Conf. TITII deutsches Lehn-Recht C. 13. §. 22.*

§. XXIII.

Si expectativa feudalis est expectativa determinata: in specie non nisi ii succedere possunt in expectatiam talem, qui succedere possunt in ipsum feudum, in quod expectativa data est. Cum demonstratio in §. praec. data & hic applicari possit, eam repetere nolo.

Sit

Sit itaque feudum masculinum: tum in expectatiam feudalem, hoc feudum respicientem, nonnisi masculi succedere possunt. Ceterum per se facile patet, cur haec propositio ad expectatiam determinatam sit restricta. Si enim expectativa est indeterminata, sique nullum adest certum feudum: nec in specie ad qualitates successorum feudalium in certo feudo est respiciendum.

§. XXIV.

Si feudum, in quod expectativa data, tale est, ut, per modum exceptionis a regula, in illo succedere possint, qui in regula non sunt successores feudales habiles: ideo tamen in expectatiam, in tale feudum datam, iidem succedere nequeunt. Diverſas ſuccessionis ſpecies eſſe, ſucceſſionem in feudum, & ſucceſſionem in expectatiam feudalem, quilibet fatebitur. (*vid. not. ad §. II.*). Nec adest fundamentum, ex quo defendi poſſit, a ſucceſſione in feudum expectantia promiſſum, ad ſucceſſionem in ipſam expectatiam argumentari licere. Non poſſum itaque non quin pro vera habeam propoſitionem demonſtrandam.

Nec dici poſſet praefumendum eſſe, eosdem ad ſucceſſionem in expectatiam eſſe admittendos, qui ad ſucceſſionem in feudum ipſum, in quod expectativa data, admittuntur. Nam admiſſo eo, quod extraordinarium eſt, in ſucceſſione in feudum, non praefumendum eſt, ideo, quod extraordinarium eſt, etiam admittere voluiſſe expectatiam concedentem & acquirentem in ſucceſſione in expectatiam. Stat potius ſemper praefumtio pro eo, quod ordinarium eſt: cur itaque nec hic pro eo, quod ordinarium eſt, praefumtio ſtare debeat, non video. Ceterum mendum eſt, quod, quae dicta ſunt de habilitate ſucceſſorum in expectatiam, habilitatem abſolutam concernant: iam itaque etiam de habilitate reſpectiva, habito nimirum reſpectu eius, cui ſuccedendum, eſt agendum,

§. XXV.

§. XXV.

In expectatiam feudalem tantum defuncti successores feudales succedere possunt, & omnes qui defuncto non possunt in feudo succedere, nec possunt succedere in eius expectatiam feudalem. Ex ipsa definitione expectatiuae feudalis patet eam concernere successionem feudalem, & determinare eventuale successorem in feudi dominium utile (§. 1.); licet successio in expectatiam feudalem a successione in feudi dominium utile omnino differat. (*not. ad §. 2.*) At enim vero in successione in feuda, magis tamen probabile est potius successionem feudalem approbatam esse, quam allodiam: ea vero approbata, in eius expectatiam feudalem, non nisi defuncti successores feudales succedere possunt; hincque omnes, qui defuncto non possunt succedere in feudo, nec possunt succedere in eius expectatiam feudalem.

Potest haec propositio etiam hoc modo demonstrari. In simultaneam investituram non nisi defuncti successores feudales succedere possunt. A successione in simultaneam investituram vero licet argumentari ad successionem in expectatiam feudalem; hincque & idem in hac successione iuris esse debet.

Potest tandem etiam haec propositio breviter ex principio §. XXI. stabilito demonstrari. Si enim successio in expectatiam feudalem ex principiis de successione feudali est definienda; sequitur omnino, non nisi defuncti successores feudales succedere in eam posse.

Defunct,

Defunt, fateor, leges probantes: deest, fateor, auctoritas DD. nec nego ipsas demonstrationes vix sufficere videri, ad stabilendam thesin, quam defendo. Quod enim primo attinet leges in textu *I. Feud. 9.* non nisi generaliter heredum expectatiani fit mentio. Quid vero in hoc textu *heredis* vox denotet, in eo DD. non conveniunt, & sunt qui putant solos filios hic sub heredis nomine venire, veluti HARTM. PISTOR. *Lib. 2. Quaest. 26. n. 21.* quem sequitur STRUVIUS in *Syn- tagm. iur. feud. Cap. 7. Aph. 9. n. 12.* Recte vero iam monuit RHETIVS in *Comm. in Ius Feud. ad I. Feud. 3. n. 10.* in hoc textu & in nostro textu *I. Feud. 9.* nomine *heredis omnem successorem* intelligi, qui adminiculo defuncti ad succedendum vitur, vel per defunctum ad successionem adspirat, siue masculus sit, siue femina, cui per pactum prospectum, vel feudi qualitas admittit. Quae licet ita sint, hic textus tamen non probat praecise eos tantum heredes intelligendos esse, qui possunt succedere in feuda. Quod attinet secundo DD. auctoritatem, multi quidem allegari possunt DD. qui expectatiam in heredes transire defendunt, ad quos praeter eos quos iam supra §. XVI. nominati pertinent MATER in *Comment. ad Ius feud. commune Cap. 3. §. 7. num. 4.* STRYK. in *Diss. de expectatiis Cap. V. n. 30.* KOCH in *Tr. de expectatiis Cap. 1. §. 14.* Sed si quaeris, qui ex heredibus in expectatiam succedant, alium est silentium. Vnicus fere TITIVS determinat, qui heredes sint admitendi, licet non probet suum assertum. Ait enim, dum de expectatiua loquitur, *in dem teutschen Lehn-Recht Cap. 13. §. 22.* *Indessen wird doch solch Recht, nach der gemeinen menschlichen Neigung auch auf die Erben versendet — ordentlicher Weis aber sind nur Lehn-Erben zu verstehen, daher werden nicht allein Weibspersonen, sondern auch der Warters Eltern und Seiten-Verwandten ausgeschlossen.* Quod vero attinet tertio demonstrationes huius propositiones, prima ideo non satis firma videtur, quoniam principium illud, quod magis probabile sit approbatam esse in successione, quae etiam non nisi per indirectum successionem in feuda respiciunt, suc-
C
cessio.

cessionem feudalem, sine ulteriori demonstratione tanquam verum adsumo. At cum desint adhuc principia, ex quibus demonstrari possit, quid altero magis probabile sit, hic fuit subsistendum. Quod vero attinet secundam demonstrationem, ex magna similitudine, quae est inter ius simultaneae inuestiturae & expectatiuam, quae in eo consistit, quod utrumque ius a domino sit, utrumque concernat eventuale in feudi utile dominium successionem, patet veritas eius principii, quo in ipsa demonstratione utor: quod nimirum a successione in ius simultaneae inuestiturae, argumentari liceat ad successionem in expectatiuam feudalem. Quod vero & alterum principium, quo utor in hac demonstratione, verum sit: quod nimirum in ius simultaneae inuestiturae non nisi successores feudales defuncti succedant, ex iis patet, quae de successione in simultaneam inuestituram docuit WERNHERVS in Diss. de *successione in simultaneam inuestituram*. At si etiam hae demonstrationes non sufficiunt, sufficiet tamen tertia, quam adieci.

§. XXVI.

Si ad successionem in defuncti feuda, per modum exceptionis a regula, successores admittuntur, qui in genere non sunt successores feudales habiles, hi ideo in eius expectatiuam feudalem succedere nequeunt. Eadem demonstratio, quae iam supra (§. XXIV.) data, & hic mutatis mutandis locum habet.

Pone e. g. feudum expectatiuae oneri subiectum esse masculinum, etiam feminas vero in ultimo defuncti expectatiuarii feuda succedere posse: ideo tamen in hanc expectatiuam feminas succedere nequeunt.

§. XXVII.

§. XXVII.

Licet feudum, in quo aliquando vi expectatiuae succedendum, tale sit, ut in eo, per modum exceptionis a regula, iidem in regula inhabiles successores succedere possint, qui per modum exceptionis a regula in defuncti expectatiuarii feuda succedere possunt: hi tamen a successione in expectatiuam sunt excludendi. Licet enim haec noua circumstantia accedat: tamen demonstratio ipsa, ad quam §. praec. prouocauit, adhuc locum habet; hincque necesse est idem adhuc obtinere.

Pone e. g. feudum, in quo aliquando per expectatiuam succedendum, esse feudum femininum, & etiam feminas ad expectatiuarii mortui feuda adspirare posse: ideo tamen feminae non possent succedere in expectatiuam, in hoc feudum femininum concessam. Ceterum, vel me non monente, quilibet vider, haec quae §. XXV. seqq. dicta sunt, tum non amplius valere, si pacto aliter conuentum.

§. XXVIII.

Ex his quae haec §. XXII. seqq. de qualitatibus eorum, qui succedere possunt in expectatiuam feudalem, dicta sunt fuit, si, quae dicta sunt, in summam contraham, sequens principium generale: *In expectatiuam feudalem nemo succedere potest, nisi sit talis, qui 1) succedere in feuda potest, tam in genere, quam in specie, si expectatiua est expectatiua determinata, in illud feudum, in quo aliquando vi expectatiuae succedendum, & qui 2) ad eius, qui mortuus, successores feudales ordinarios, seu regulares pertinet.*

Vt, quae dicta sunt, exemplo illustrem, pone casum sequentem. Moritur Titius, qui sibi primus acquisiuit expectatiam realem in feudum *A.* quod est feudum femininum, eumque relinquere duos filios & vnam filiam. Succedunt tum duo filii in hanc expectatiam, exclusa sorore. Hi filii enim sunt illis requisitis instructi, quae adesse debent in eo, qui succedere vult in expectatiam feudalem. Sunt enim I) filii defuncti tales, qui successionis in feuda sunt capaces: prout etiam II) sunt defuncti patris ordinarii & regulares successores feudales. Filia vero ideo est excludenda, quoniam in regula feminae non sunt capaces successionis in feuda. Et licet feudum *A.* sit feudum femininum, ideo tamen filia succedere nequit in expectatiam hoc feudum afficientem. Feminas enim in feuda succedere est exceptio a regula, quae locum quidem habet, si feudum in quo succedendum, est femininum: ideo vero nondum sequitur in successione in expectatiam, in tale feudum datam, eandem exceptionem seu irregularitatem esse admittendam. At mutata in casu dato circumstantiam, Titium relinquere duos filios, & pone eum non nisi vnicam filiam relinquere, patrem eius vero adhuc esse superstitem: tum pater non posset succedere in expectatiam feudalem filii. Licet enim adsit primum requisitum successoris habilis in expectatiam; cum hominem ideo, quoniam pater est, qui liberos generavit, in feuda succedere non posse, dici nequeat: secundum requisitum tamen deest. Nam pater non est successor feudalis filii.

§. XXIX.

Ex hoc principio generali §. praeced. stabilito, fluunt innumera corollaria. Vt vero breuitati studeam, nonnulla saltem ex his, veluti exempla, adducere placet. Sunt haec sequentia:

I) Si

I) Si feudum in quod expectatiua data, est feudum mere hereditarium, sicque omnes heredes in illud succedunt: ideo in expectatiuam ipsam, in tale feudum datam, non indistincte omnes heredes succedunt.

II) Si expectatiua est noua, mortuo expectatiuario; nec eius adscendentes, nec eius collaterales in eam succedere possunt: sed potius soli eius descendentes, qui sunt successores feudales legitimi. Si vero expectatiua est antiqua: non solum eius descendentes, qui sunt legitimi successores feudales, sed & eius collaterales a primo acquirente descendentes & qui successores feudales legitimi sunt, in expectatiuam feudalem succedunt.

Quod hic indistincte adscendentes & collaterales a successione in expectatiuam excludam, mirum forsan videretur iis, qui amant exceptiones, & credunt dari multos casus, in quibus adscendentes & collaterales in feuda noua succedunt; sicque & in iisdem ad successiorem in expectatiuam feudalem admittendos esse putabunt. Sed sciant velim, si loquimur de successione regulari in feuda, hoc est, quae obtinet in feudis, quorum singularis natura singularem succedendi modum non operatur, & per successiorem intelligimus stricte sic dictam successiorem, nullam admittere exceptionem propositionem illam: Adscendentium & collateralium primi acquirentis in feudis nulla est successio.

III) Non licet argumentari ita: hic, vel ille potest succedere in ipsum feudum expectantia promissum; ergo potest succedere in expectantiam. Ita vero argumentari omnino licet: Hic, vel ille non potest succedere in feudum expectantia promissum; ergo nec potest succedere in expectantiam ipsam.

Haec sufficiant de iis, qui sunt habiles successores in expectatiam feudalem, vel non. Jam itaque ad determinandum ordinem in hac successione obseruandum me accingo. Vid. §. XX.

§. XXX.

Si moritur expectatiuarius, & adsunt tales, qui in expectatiam feudalem succedere possunt, is successio- nis ordo, qui in feudis obtinet, etiam in hac successione locum habet. In expectatiam enim non nisi successores feudales succedunt (§. XXII). Quoties vero ad successio- nem non nisi successores feudales vocati sunt, eundem etiam succedendi ordinem obseruari necesse est, qui in feudis obtinet.

Potest etiam haec propositio eodem modo demonstrari, quo (§. XXV.) demonstratum est: non nisi defuncti successores feudales in expectatiam succedere posse.

§. XXXI.

Si per pacta, testamta, aut alio modo in genere quoad feuda mortui expectatiuarii extraordinarius succedendi ordo est introductus, is successio- nis ordo etiam locum habet in successione in expectatiam feudalem; siue ante datam expectatiam feudalem, siue post datam expectatiam feudalem sit in- roductus. Si vero is succeden- di ordo tantum quoad vnum alterumue feudum in- ro- ductus: nec is extendendus est ad successio- nem in expectati- uam feudalem. Expectatiua feudalis enim, quoad modum

dum succedendi, magis pro feudo quam pro allodio est habenda (§. XXI). Si itaque in genere quoad feuda introductus est extraordinarius successionis ordo; siue ante, siue post datam expectatiam sit introductus: eum etiam quoad expectatias feudales locum habere necesse est. *Quod erat primum.*

Cum vero diuersae tamen res sint, vnum alterumue feudum mortui expectatiuarii, & eius expectatiua, & a diuersis ad diuersa extendi nequeat extraordinarius successionis ordo: si extraordinarius successionis ordo tantum quoad vnum alterumue feudum expectatiuarii introductus est, is ad successionem in expectatiam feudalem non extendendus. *Quod erat secundum.*

§. XXXII.

Si ergo ius primogeniturae introductum est in familia aliqua, quoad feuda familiae; hincque multo magis, si quoad omnia bona familiae introductum: solus primogenitus succedit in expectatiam feudalem, toti familiae datam; siue expectatiua data sit ante introductum ius primogeniturae, siue data sit post introductum ius primogeniturae.

Sufficiat hoc vnico corollario illustrasse antecedentem propositionem generalem, licet facili negotio plura addi possent. Quis enim non videt idem valere de senioratu, minoratu, aliisque extraordinariis successionis ordinibus.

§. XXXIII.

Si quoad feudum, in quod expectatiua data, extraordinarius quidam succedendi modus obtinet: idem is
mo.

modus succedendi ideo non obseruandus est in successione in expectatiam, in illud feudum concessam. Eadem demonstratio, per quam supra (§. XXIV.) euictum, quod qui extraordinem successores feudales habiles sunt quoad feudum ipsam, ideo eo ipso nondum successores feudales habiles sint quoad expectatiam in tale feudum datam, etiam hic locum habet.

Possent iam, si vellem, ex his principiis multa corollaria deducere, sicque ulterius determinare ordinem successionis, in successione in expectatiam feudalem obseruandum. Quum vero hic ordo idem sit, qui in successione in ipsum feudum obseruandus, isque sit satis notus, actum agerem. Nec vllus, si casus, qui obuenerit possunt, perpendo, obuenerit potest casus, in quo singularia quaedam notanda, aut cuius decisio dubiis esset obnoxia. Suppono vero casus successionis, qui reuera sunt casus successionis in expectatiam feudalem: cum quibus casus qui in successione in feudum apertum, expectantia promissum, obuenerit possunt, non sunt confundendi (*vid. not. ad §. II.*). In hac successione enim omnino casus obuenerit possunt, qui aliquo modo dubii sunt, veluti: An, si feudum aperitur longe post mortem eius, qui expectatiam impetrauit, isque multos nepotes relinquit, & quidem ex altero filio e. g. tres, ex altero quatuor, succedant hi in stirpes, an vero in capita? De quo videatur STRUVIUS in *Syntagm. Iur. feud. Cap. VII. Aphor. VIII. num. 3.* EFRICH. *Concl. pract. Part. 2. Cap. 54. n. 69. seqq.*

CAPVT IV.

DE QVAESTIONE: QVAMDIV?
IN HAC SVCCESIONE.

§. XXXIV.

Successio in expectatium feudalem tam diu durat, quamdiu expectatiua ipsa subsistit: ea vero extincta, & successio in eam non amplius locum habet; id quod per se patet. Hinc vero fluit manifesto: casus extinctae expectatiuae feudalis, esse casus, in quibus successio in expectatium feudalem finitur.

§. XXXV.

Expectatiua feudalis vero extinguitur variis modis, qui omnes reduci possunt ad sequentes. Extinguitur expectatiua feudalis aut per totalem feudi interitum, aut non. In posteriori casu, aut per liberam voluntatem eorum, quorum interest, extinguitur, aut per casum fortuitum contingit eam extingui. Prius fit, per renunciationem ex parte expectatiuarii; reuocationem ex parte concedentis; & per mutuum dissensum. Posterius fit duplici modo, tam si contingit deesse subiectum, in quod transire potest obligatio ex expectatiua, quam si contingit deesse subiectum habile, in quod expectatiua transmitti potest. Contingit vero deesse tale subiectum habile si expectatiua est personalis, toties, quoties moritur is, cui data expectatiua: si vero est realis, tam per interitum familiae expectatiuae totalem, quam etiam per defectum talium subiectorum in familia, quae sunt subiecta successionis in expectatium capacia.

D

Sunt,

Sunt, qui etiam tum expectatiam feudalem expirare putant, si vassallus possessor feloniam committit, expectatiua vero in solum vassalli mortis, vel familiae ipsius interitus casum data. Hanc sententiam vero meam facere nequeo, cum argumenta, quibus Ill. IAC. GABR. WOLFIUS in *Elem. iur. feudor. Cap. VII. §. VI.* eam impugnat, me conuincant.

§. XXXVI.

Cum, quoties expectatiua feudalis extincta, successio in expectatiam feudalem non amplius locum habeat (§. XXXIV.), multis vero modis expectatiua feudalis extinguatur (§. praec.): amplius pateret campus, si vellem, ad specialiora descendendo, omnes hos casus extinctae expectatiuae feudalis, & inde cessantis successionis in expectatiam feudalem, sigillatim pertractare. Ast cum, quae iam ab aliis dicta sunt, hic repetere nolim, & iam exster de hoc themate elegans dissertatio, quam Celeberrimus Tubingensium Antecessor IOAN. IAC. HELFRICH sub titulo: *Dissert. sistens casus potiores extinctae expectatiuae, cum primis in feuda imperii R. G. immediata maiora concessae: publici iuris fecit, hic subsisto, & B. L. ad eam remitto.*

T A N T V M.

CON-

CONSULTISSIMO
DOMINO DOCTORANDO

S. P. D.

PRAESES.

Prima & praecipua cura candidatorum laureae doctoralis merito eo tendere solet, ut thema dissertationis inauguralis tale eligant, quod nec nimis vulgare, nec nimis generale. Et TV itaque CONSULTISSIME DN. DOCTORANDE de eo quam maxime sollicitus fuisti, ut tale thema inuenires, mibique, quae TVA est humanitas, hac in re concessisti votum consultativum, ne dicam, decisivum. Auctor susceptorque itaque TIBI fui,

D 2

vt

ut praesens thema eligas, idque facile a TE impetraui.
 Quae cum ita sint, meum non erit iudicare, an hoc the-
 ma sit satis aptum, sed potius hoc aliorum iudicio relin-
 quo. Quod vero attinet ipsam elaborationem, potuisses,
 fateor, plura addere, & praesertim non iniucundum fuis-
 se conicio multis lectoribus, si TIBI placuisset in rem
 praesentem ire, & exemplis ex historia imperiali deprom-
 ptis illustrare & corroborare, quae dicta sunt. Sed
 prius, ut bene scio, tempus non permittit: posterius vero
 ex meo consilio factum, ex rationibus, quas scire alios,
 eorum non interest. Haec sunt, quae ex me percipere
 Lectores, TVA & mea interesse credidi. Reliqua, quae
 TE praesertim concernunt, an TE ea scire TVA inter-
 sit, quidem ignoro: ast tamen dicam ea paucis. Bene
 TIBI cupio, & habebis me semper ad omnia officiorum
 genera promptum paratissimumque. Vale. Dabam Halae
 d. XIII. Octobr. MDCCL.

CONSULTISSIMO ATQUE PRAESTANTISSIMO
 DOMINO CANDIDATO

GEORGIUS SAMVEL MADIHN,

GVELPHERBYTANVS, OPPONENS.

Quo praestantiora doctrinae solidae documenta eruditi publici iuris faciunt, eo maiorem quoque laudem & gloriam merito assequuntur. Sed non omnes qui descriptionibus publicis prodire satagunt, eandem gloriam obtinere notum est quam quod notissimum, cum non omnes pari soliditate atque profunditate specimina sua exarare possunt. Instituti praesentis ratio non permittit in ambages descendere, multisque in diversae eruditorum eruditionis partium cognitionis indolem inquirere. Nihilominus vero magnam eorum diversitatem, qui in academiis alios iura docere volunt, statim deprehendimus, si illorum docendi modum iuxta leges rigorosioris methodi sub incudem vocamus. Sane multi & prob doctores! plurimi Iurorum empirica iurisprudentiae cognitione adhaec contenti sunt

sunt & adaequatis scientiae legitimae notionibus destituti, nimisque anti-
 quitatum romanarum amore ducti sibi persuadent, mera antiquitatum
 notitia solidam iuriscientiam penitus absolui; ita ut nihil insoliti contin-
 gat, quando saepius magnum percipimus numerum circumforarum
 more clamitantium: Vana est sine antiquitatum cognitione iuris scientia.
 Permulti etiam, quoniam iura distincte docere nequeunt, maxime ne ef-
 farsia iuris privati capita auditorum memoriae mandare student, in hoc
 ignorantiae asylo praesidium quaerentes, scilicet ut auditores examinan-
 tium quaestionibus satisfacere possent, priusquam ad forum admittantur,
 TV vero CONSULTISSIME DOMINE CANDIDATE longe nobilio-
 rem viam es ingressus, dum relicto Theologiae studio Themidis sacra professus.
 Obuersabantur enim TIBI quotidie ante oculos immortalia nomina CRA-
 MERI, NETTELBLADTII aliorumque qui in promouenda iurispru-
 dentia rationali operam omni aeuo laudabilem collocant; & nihil magis
 curae cordique TIBI fuit, quam ut iurisprudentiam ex eius legitimis
 fontibus deductam addisceres, quam ob causam quoque acroases ICTI
 PHILOSOPHI ILLVSTRIS TVI PRAESIDIS reliquorum omnibus
 praetulisti, tantosque in iis fecisti progressus, ut nunc ad supremos in iure
 honores aspirare queas. Gratulor itaque TIBI felices studiorum TVO-
 RVM successus, gratulor TIBI magnos in iurisprudentia rationali pro-
 gressus, quos abunde testatur dissertatio TVA inauguralis rigoroſe con-
 scripta. Gratulor TIBI denique summos in iure honores, & nihil
 magis voueo, quam ut TIBI ad novos honores aditum aperiant. Cae-
 terum vale, mibique in posterum beneuolentiam TVAM non denegare
 perge. Dabam in Alma Fridericiana d. XV, Octobr. MDCCL.

ULB Halle

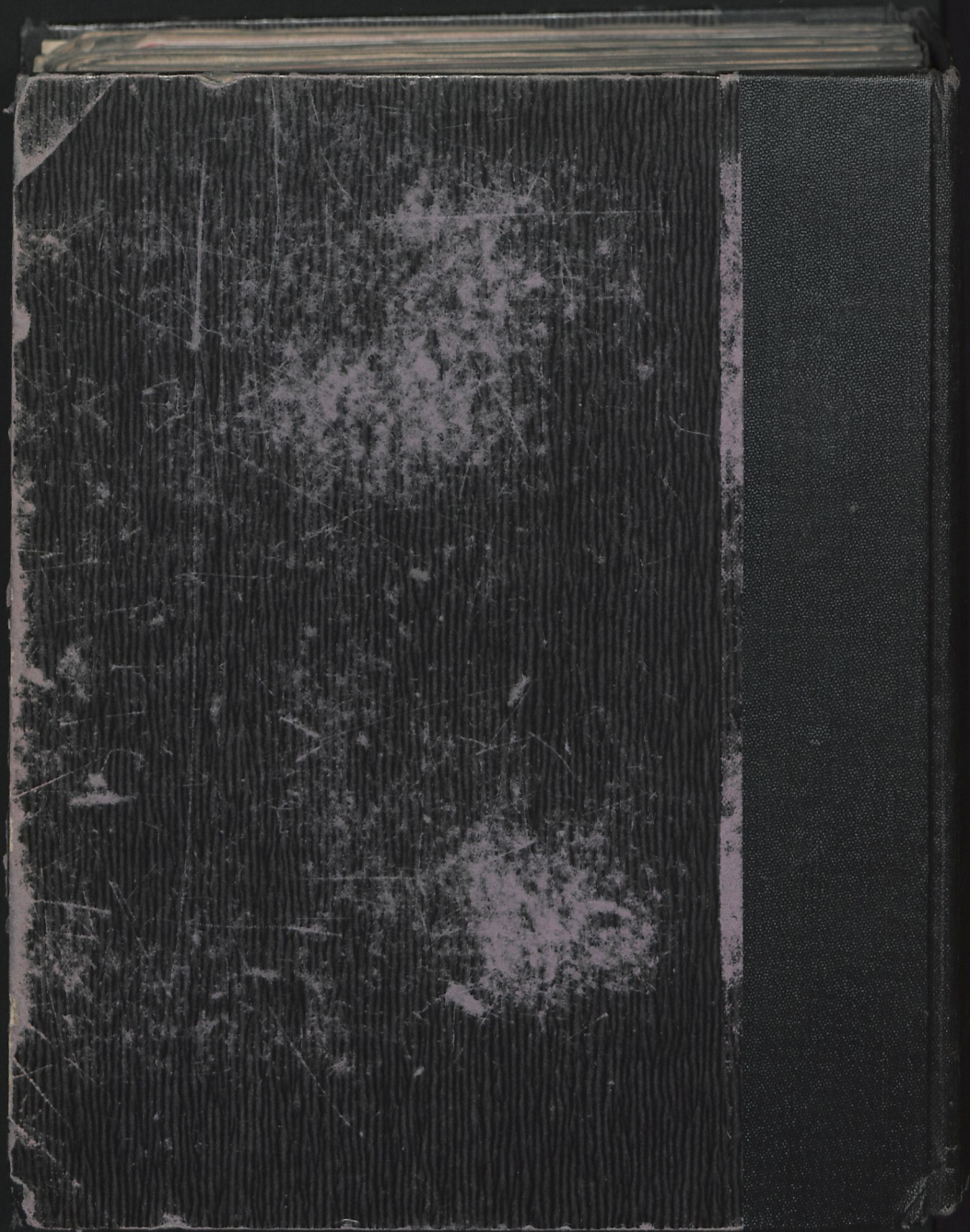
3

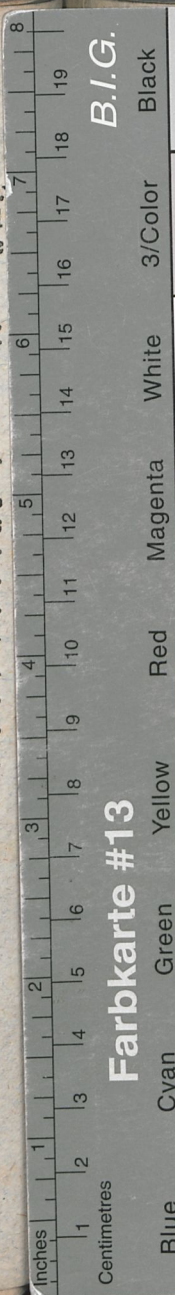
002 729 415

Sb.

B.I.G.

Farbkarte #13

O. INAUGVRALIS IVRIDICA
 DE
 CESSIONE 9750/1
 IN 125
 ATIVAM FEVDALEM
 QVAM
 ANTE SVMMO NVMINE
 V ATQVE AVCTORITATE
 VRISCONSVLTORVM ORDINIS
 EGIA FRIDERICIANA
 PRAESIDE
 LENTISSIMO AC CONSVLTISSIMO
 DOMINO
 LE NETTELBLADT
 EST. BORVSICAE A CONSIL. AVLIC.
 ROFESSORE IVRIS ORDINARIO
 V VTROQVE IVRE HONORIBVS
 DOCTORALIBVS RITE CONSEQVENDIS
 XVI. OCTOBR. A. MDCCL.
 OITORVM EXAMINI SVBMITTIT
 AVCTOR RESPONSVRVS
 S FRIDERICVS BRAND
 EBVRGICO-CALBENSIS.
 LICAE AERE HENDELIANO. (4)

Handwritten signature

